

ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ

Автор подає зведену, адаптовану для іноземців базову фонетико-графічну систему української мови пострадянського періоду з поясненням англійською мовою, а також вправами для закріплення і легшого (вдалого) подальшого засвоєння матеріалу.

Ключові слова: український алфавіт, букви і звуки, правила вимови, голосний звук, приголосний звук, глухий звук, дзвінкий звук, твердий звук, м'який звук, буквосполучення, апостроф, м'який знак, склад, відкритий склад, закритий склад, складова система, типи складів, правила читання, основні правила українського правопису, вправа.

Автор даєт сводную, адаптированную для иностранцев базовую фонетико-графическую систему украинского языка постсоветского периода с объяснением на английском языке, а также с упражнениями для закрепления и дальнейшего более лёгкого (удачного) усвоения материала.

Ключевые слова: украинский алфавит, буквы и звуки, правила произношения, гласный звук, согласный звук, глухой звук, звонкий звук, твёрдый звук, мягкий звук, буквосочетание, апостроф, мягкий знак, слог, открытый слог, закрытый слог, слоговая система, типы слогов, правила чтения, основные правила украинского правописания, упражнение.

The author gives summary base of phonetic graphic system of Ukrainian language of post-Soviet period with explication in English adapted for foreigners. The author also gives exercise for better consolidation and easier (successful) further mastering of given material.

Keywords: Ukrainian alphabet, letters and sounds, vowel sound, consonant sound, soundless consonant, sounded consonant, hard consonant, soft consonant, combination of letters, apostrophe, soft sign, syllable, opened syllable, closed syllable, syllabic system, types of syllables, rules of reading, basic rules of Ukrainian spelling, exercise.

Фонетико-графічна складова – це дуже важливий компонент для усного і письмового маркування (позначення) словникового складу будь-якої мови, у тому числі й української. У пострадянський період у зв'язку із значним зацікавленням світового співтовариства Україною, українською культурою і як наслідок – українською мовою – питання вивчення лексичного складу української мови досліджуваного історичного періоду стає актуальним не лише на науковому рівні, а й на культурному – на рівні ознайомлення з багатством лексичного складу української мови іноземними громадянами (для створення умов для їхнього ефективного входження в українське мовне середовище та успішної подальшої навчальної, робочої чи іншої діяльності в Україні). Процес знайомства іноземців з українською мовою неможливий без вивчення основних правил читання і правопису, які є дуже важливою складовою мовної грамотності. Необхідними питаннями, якими в обов'язковому порядку повинні оволодіти іноземці для вивчення фонетико-графічної

бази української мови – у тому числі й пострадянського періоду, – є: алфавіт української мови; голосні, приголосні, глухі, дзвінки, тверді і м'які звуки; вживання м'якого знака та апострофа; складова система, типи складів; правила читання; елементарна грамика та практичне засвоєння набутих знань. У процесі вивчення необхідно звернути увагу на особливості вимови букв: я, ю, є, ї на початку слова, після голосних, після апострофа, після приголосних; на букви: з, ж, ц, ч, ш, щ; буквосполучення:ьо, йо, дз, дж.

Для кращого засвоєння матеріалу іноземцям потрібно надавати поради щодо пріоритетності у засвоєнні поданого матеріалу:

Advice for a person who studies Ukrainian language: read attentively the theses “Phonetic peculiarities of modern Ukrainian language”, analyze the table of English and Ukrainian sounds correlation, learn attentively Ukrainian alphabet. Study main rules of Ukrainian orthography and graphics. Memorize the peculiarities of Ukrainian phonetics: letters: **є, ї, ю, я**; letters: **з, ж, ц, ч, ш, щ**; combination of letters: **ьо, йо, дз, дж**; use of **ь** and **'**. Do oral and written exercises very attentively.

Необхідно чітко визначити навчальну мету:

Educational aim: To master Ukrainian alphabet, the rules of pronunciation of vowels and consonants, voiceless and voiced, hard and soft consonant sounds, main rules of Ukrainian orthography and graphics, the rules of reading and stress of Ukrainian words. The main task of the person who studies Ukrainian language is to read and write properly in Ukrainian. Besides, while mastering Ukrainian alphabet and lot of new Ukrainian words and phrases are learned; this will make the essential basis of knowledge of Ukrainian language, the state language of Ukraine.

Услід за навчальною метою необхідно чітко окреслити коло завдань, які будуть виконуватися під час роботи над темою, і подати матеріал про фонетико-графічні особливості сучасної української мови:

At this set of lesson we are going to speak about: Ukrainian alphabet, letters and sounds, consonants and vowels, hard and soft consonants, sounded and soundless consonants, letters я, ю, є, ї and combination of дж, дз, дзь, йо,ьо, stress and apostrophe, syllabic system, types of syllables, rules of reading.

Alphabet

You will first have to learn to recognize the Cyrillic alphabet which Ukrainians use, and the sounds for which the letters stand. The Cyrillic alphabet has a long history and is closely linked to the spread of Orthodox Christianity. Other languages that use the Cyrillic alphabet are Belarusian, Russian, and Serbian.

The Ukrainian alphabet has thirty three letters in general

The first group of letters includes those which are either identical or nearly so in both shape and sound, and those which are identical in shape to their English counterparts but represent an entirely different sound: **А** [a], **В** [v or w], **Е** [e], **И** [i], **І** [ee], **К** [k], **М** [m], **Н** [n], **О** [o], **Р** [r], **С** [s], **Т** [t], **У** [oo], **Х** [kh].

The remaining twenty letters all differ significantly from anything in the English alphabet: **Б** [b], **Г** [h], **Ґ** [g], **Д** [d], **Є** [ye], **Ж** [zh], **З** [z], **Ї** [yee], **Й** [y], **Л** [l], **П** [p], **Ф** [f], **Ц** [ts], **Ч** [ch], **Ш** [sh], **Щ** [shch], **Ь** [-], **Ю** [yoo], **Я** [ya].

Letters and sounds in Ukrainian

Letters English equivalent Word Transcription Translation

Printed Written¹ Sound Word

А а	a	b <u>u</u> s	автомоб <u>і</u> ль	[awtomobil']	car
Б б	b	b <u>u</u> sh	брат	[brat]	brother
В в	v\w*	w <u>e</u> al	вікно́	[veeknó]	window
		will	вчора	[wchóra]	yesterday
			любов	[l'oo bów]	love
Г г	soft g	g <u>h</u> ost	га́рний	[g'árníy]	beautiful
		([hárníy])			
Ґ ґ І і	g	g <u>a</u> ng	га́нок	[gánok]	porch
Д д	d	do	друг	[drooh]	friend
Е е	e	l <u>e</u> t	дерево	[dérevo]	tree
Є є	ye	y <u>e</u> s	Євген	[yewhén]	Eugene
Ж ж	zh	me <u>a</u> sure	журналіст	[zhoornal'eést]	journalist
З з	z	zoo	зелений	[zeléniy]	green
И и	i	b <u>i</u> t	книга	[kniha]	book
І і	ee	b <u>e</u> at	квітка	[kveétká]	flower
Ї ї	ji	y <u>e</u> ast	їжа	[yeézhá]	food
Й й	y	b <u>o</u> y	чорний	[chórníy]	black
К к	k	k <u>i</u> tten	кіт	[keet]	cat
Л л	l	l <u>a</u> mp	лампа	[lámpa]	lamp
М м	m	m <u>o</u> re	мо́ре	[móre]	see
Н н	n	n <u>e</u> t	не́бо	[nébo]	sky
О о	o	p <u>o</u> t	оливець	[oleevéts']	pencil
П п	p	s <u>p</u> it	папір	[papeé]	paper
Р р	r	r <u>o</u> of	ручка	[roóchka]	pen
С с	s	s <u>e</u> ll	се́ло	[seló]	village
Т т	t	t <u>a</u> rt	та́то	[táto]	daddy
У у	oo/w*	t <u>o</u> oth	зу́б	[zoob]	tooth
Ф ф	f	ph <u>o</u> to	фо́то	[fóto]	photograph
		will	учо́ра	[wchóra]	yesterday
Х х	kh	l <u>o</u> ch	хлопчик	[khlópchik]	boy
Ц ц	ts	ts <u>a</u> r	це́рква	[tsérvka]	church
Ч ч	ch	ch <u>u</u> rch	чо́ловік	[cholovík]	husband, man
Ш ш	sh	sh <u>i</u> ne	ша́пка	[shápka]	hat
Щ щ	shch	f <u>r</u> esh	кущ	[kooshch]	bush
ь	only soft		ни́зький	[niz'kíy]	low
Ю ю	yoo	y <u>o</u> uth	юна́к	[yoonák]	young man
Я я	ya	y <u>a</u> rd	я́блуко	[yábooko]	apple

*The sound **в** is pronounced [v] before a vowel, and [w] before a consonant or at the end of a word. Another example: the city of Львів in Western Ukraine is pronounced [l'veev]. The

¹ The empty blanks are given to be filled in written form.

letter **у** is pronounced [oo] between consonants, and [w] when it stands at the beginning of a word before a consonant. You will find that the letters **в** and **у** can be interchanged in the same word (e. g. **вчора** and **учора** above) when they have the same pronunciation [w]. There are certain rules that govern whether you use **в** or **у**; they will be introduced later.

Note on transcription: Letters within square brackets will always represent a transcription of the Ukrainian Cyrillic letters into the closest English equivalents that are given in this list. You will sometimes see combinations of letters in the transcription of Ukrainian words that represent quite a different sound from that which the same letters would stand for in an English word. The Ukrainian word **рай** [hay] means “grove of trees”. The sequence [ay] has more or less the same sound as the letters “ie” in “lie” or “y” in “my”.

Consonants and vowels

We can now divide the alphabet into **consonants**: Б б, В в, Г г, Г г, Д д, Ж ж, З з, Й й, К к, Л л, М м, Н н, П п, Р р, С с, Т т, Ф ф, Х х, Ц ц, Ч ч, Ш ш, Щ щ and **vowels**: А а, Е е, Є є, І і, О о, У у, Ю ю, Я я (letters **Є, Ї, Ю, Я** are diphthongs; letters **А, Е, И, І, О, У** are monophthongs). Note that the letters **Є, Ї, Ю, Я**, listed as vowels above, in fact stand for the consonant **Й** followed by the vowels **Е, І, У, А**. In other words these letters stand for two sounds. Each letter has two forms: capital letter and small letter; and two types: printed and written. Exception **ь**, which has one form – small letter; and two types: printed and written.

Here is the complete Ukrainian alphabet:

А а, Б б, В в, Г г, Г г, Д д, Е е, Є є, Ж ж, З з, И и, І і, Ї ї, Й й, К к, Л л, М м, Н н, О о, П п, Р р, С с, Т т, У у, Ф ф, Х х, Ц ц, Ч ч, Ш ш, Щ щ, Ъ, Ю ю, Я я

Hard and soft consonants

Consonant can be pronounced either **hard** and **soft**. Take the Ukrainian letter **т**; if you pronounce it with the tip of your tongue against your top teeth, you produce the **hard** sound/ If you try to pronounce the same sound with the tip of tongue against the palate, you will automatically produce the **soft** sound. Try the same thing with some other Ukrainian consonants: л, ц, н. First try to say the hard sound followed by the vowel **а**: **та – ла – ца – на**. Now try the **soft** equivalent with the same vowel sound, but look at how we write them together: **тя – ля – ця – ня**. The difference between hard and soft consonants can also occur at the end of words or in front of another consonant inside a word. Try to pronounce the vowel **а** before the hard consonants: **ат – ал – ац – ан**. Now look at how we write the soft equivalent; try to read the following sequences: **ать – аль – аць – ань**.

The letter **ь** is called the “**soft sign**”; it has no sound of its own, but is used to show that the consonant that stands before it is a soft one. The letter will be represented in transcription by an **inverted comma** [‘]. Just to make matters more complicated the soft sign normally appears as an ordinary apostrophe [’] or as an acute accent [´] or is omitted entirely when Ukrainian words (most frequently, place names and personal names) are written in the Latin alphabet. The female first name **Ольга** will appear as [ól’ha] as guide to understanding the Ukrainian letters in this chapter, but would normally be written as Ol’ha, Oí ha or Olha. The city of **Львів** appears as [l’veev] in our transcription system in this chapter, but normally looks like L’viv, L’viv or Lviv. In later units, when the transcription system is no longer being used, you will find

Ol'ha and L'viv. Here are some examples of actual Ukrainian words: день [den'] day, учитель [wchitel'] teacher, донька [dón'ka] daughter, низький [niz'kiy] low. Note that the handwritten form of the soft sign looks something like the English “b”, but has a shorter downward stroke.

Ukrainian alphabet has some **pairs of sounded and soundless consonants** like:

б-п [b-p] (б'ю – п'ю), **д-т** [d-t] (дім – тин), **ж-ш** [zh-sh] (жінка – шинка), **з-с** [z-s] (озон – сон), **дж-ч** [dzh-ch] (джемпер – чорний), **дз-ц** [dz-ts] (дзига – цунамі),

г-х [g'-h] (голод – холод), **г-к** [g-k] (грунтуватися – кохатися), **ф** [f] (фільм).

A very special case in pronunciation is letter **в** [v]. In Ukrainian, it is a labiodental. For instance: він, вона, вони, Володя.

Some Ukrainian consonants such as **ж, х, ч, ш, щ** are called sibilants because they are pronounced with some hissing: **ж** [zh] піджак, **х** [kh] холод, **ч** [ch] часник, **ш** [sh] швидко, **щ** [shch] щастя.

Ukrainian is one of the synthetic types of languages. It means that while making phrases and sentences we combine words together with the help of endings and by means of changing some grammar forms of the words. Therefore in such cases some of Ukrainian consonants may alternate in one and same word. Like **г-з** (одяг – у одязі), **к-ц** (склянка – у склянці), **х-с** (поверх – на поверсі).

Letters **я, ю, є, ї, щ** and combination of letters **дж, дз, дзь, йо,ьо**

Let's look again at the vowel letters that denote sounds beginning with **й** [y]: **я** [ya], **ю** [yoo], **є** [ye], **ї** [yee]. When we read the letters in the alphabet, they denote two sounds: [y] followed by a vowel. This combination of sounds occurs very frequently in Ukrainian words: яблуко [yáblooko] apple, Євгєн [yewhén], юнак [yoonák] young man, їжа [yeézha] food. Three of these letters (**є, ю, я**) can also be used to show that a consonant occurring before them is to be pronounced soft, e.g. **тя** [t'a], **лю** [l'oo], **нє** [n'e]. As you can see, the [y] sound before the vowel [a, oo, e] disappears. The letter **ї** is best described as lazy; it can only stand for the sounds [y + ee].

Let's go over this ground again. How do we know when to read the letters **я, ю, є** as two sounds when they occur inside a word, and when to read them as one? They are read as two sounds when they occur after a vowel, e.g. **поєзія** [poézeeya] (poetry), **шія** [sheéya] (neck). We also read them as two sounds when between a consonant and one of the letters **я, ю, є, ї** you see an **apostrophe** ['] (not the reverse one [´] that we are using in the transcription to denote soft consonants). This denotes that the consonant is to be pronounced “hard” with a following clear “y” sound before the vowel. Here are some examples: ім'я [çemyá] name, здоров'я [zдорóvya] health, прем'єра [premyéra] first night of a play, інтерв'ю [eentervyoo] interview, сім'ї [simyi] families.

The phonemes [дж] and [дз] do not have corresponding letters in Ukrainian alphabet and are reproduced with the combinations of letters **дж** and **дз** (джаз, джем, джемпер, джентльмен, джерело джин, джинси, дзеркало, дзузьки, дзюдо, дзюдоїст, дзвінок, дзига). The phoneme [дз'] is soft variant of [дз] (дзьоб, дзьобик, дзьобатий).

The combination of letters **йо** and **ьо** are pronounced as [jo:], but **йо** has two sounds and **ьо** – is only one sound. **Йо** can be used in the beginning, and in the middle of a word (його, серйозний, майор), **ьо** can be used only after consonant (сьогодні, льодяник, Альоша).

Now let's look at how these letters work together to form words. In Ukrainian we say most words just as we write them, and write them just as we say them. This phonetic principle in Ukrainian works most of the time.

Stress

The stressed part of the word will also be marked in transcription by an accent mark [ˈ] over the vowel that bears the stress. All Ukrainian words have one stress. Stressed syllables are read more attentively and loud. Remember that the stress mark will appear on the second letter, e. g. **р^учка** [ročhka]. You have to learn the stress position of each new word in Ukrainian; there are no rules to help, unfortunately. Remember that the stress marks are intended as a guide to help you with pronunciation. They are not used in everyday printed texts, and you do not need to write them except as a means of helping you memorize the position of the stress in each new word that you meet.

Syllabic system, types of syllables. Rules of readings

A syllable is a unit of organization for a sequence of speech sounds. Syllables are often considered the phonological “building blocks” of words. There are two types of syllables in Ukrainian language: opened and closed. The opened syllable always ends in a vowel letter. For example, ла, ло, лу, де, до, ду, ма, мя, мю. The closed syllable always ends in a consonant letter. For example, стил, дід, плащ, ключ.

Now let's look at how these letters work together to form words. In Ukrainian we pronounce most words just as we spell them, and write them just as we say them. This phonetic principle in Ukrainian works most of the time.

Для закріплення розробленого матеріалу особам, що вивчають українську мову, необхідно запропонувати виконати певні усні і письмові вправи, на зразок таких:

Phonetic exercise 1. *Read:* ма, мо, му, ме, ми, ам, ім., ум, ем, им, та, то, ту, те, ти, ат, от, ут, ет, ит, да, до, ду, де, ди, ад, од, уд, ед, ид, ва, во, ву, ве, ви, фа, фо, фу, фе, фи, фа-ва, ва-фа, ава-афа.

Phonetic exercise 2. *Read:* за, зо, зу, зе, зи, аз, оз, уз, ез, из, са, со, су, се, си, ас, ос, ус, ес, ис, са-за, за-са, аза-аса, со-зо, зо-со, осо-озо, су-зу, зу-су, усу-узу, се-зе, зе-се, есе-езе, си-зи, зи-си, иси-изи.

Phonetic exercise 3. *Read:* ца-цо-цу-це-ци, ац-оц-уц-ец-иц, ві-ви, ів-ив, ти-ті, ім-ит, на, но, ну, не, ни, ні, ан, он, ун, ен, ин, ін. ка, ко, ку, ке, ки, кі.

Phonetic exercise 4. *Read:* ма-ма, та-то, сес-тра, брат, син, доч-ка, дядь-ко, тіт-ка, пле-мін-ник, пле-мін-ни-ця, дід, ді-дусь, ба-ба, ба-бу-ся, о-нук, о-ну-ка.

Written exercise 1. *Write syllables into your note-books:* то, та, ка, доч, пле, ник, мін, ця, дусь, нук, ся, ба, слов, руч, гум, пан, ле, фо, те.

Phonetic exercise 5. *Read:* ла-ло-лу, ал-ол-ул, ла-ля-л'я, ал-ял-ял, жа-же-жу, аж-еж-уж, фа-фя-ф'я, аф-яф, па-пя-п'я, ап-яп, лі-ле-л'і, іл-ел-іл, в'ю-ф'ю, уф-юф, фу-фю-ф'ю.

Written exercise 2. *Write syllables into your note-books:* ло, лоб, бо, бод, ді, дід, лі, лід, ні, ніс, сі, сів, па, ап, та, так, ко, кож, сі, сіс, ра, ар, кі, кіт, ла, склад, ге, ди, ід, яс, ул, ва, ри, ол, та, встань.

Phonetic exercise 6. *Read:* д, з, дж, дз, дзи, джи, дзь, джі, джу, йо, є, ю, у, ой, льо, лю, ля, дзо, джо, ди, жи, ді, жі, но, то, ло, льо, ол, оль, ще, що, шу.

Written exercise 3. *Write words into your note-books:* Джозеф, Джия, Джіл, Жозефіна, Джек, джокер, дзига, щодня, навіщо, щоденний, ще, що.

Phonetic exercise 7. *Read:* д, з, дж, дз, дзи, джи, дзь, джі, джу, йо, є, ю, у, ой, льо, лю, ля, дзо, джо, ди, жи, ді, жі, но, то, ло, льо, ол, оль, ще, що, шу.

Written exercise 4. *Write words into your note-books:* Джозеф, Джия, Джіл, Жозефіна,

Джек, джокер, дзига, щодня, навіщо, щоденний, ще, що.

Phonetic exercise 8. *Read:* д, з, дж, дз, дзи, джи, дзь, джі, джу, йо, є, ю, у, ой, льо, лю, ля, дзо, джо, ди, жи, ді, жі, но, то, ло, льо, ол, оль, ще, що, шу.

Written exercise 5. *Write words into your note-books:* Джозеф, Джия, Джіл, Жозефіна, Джек, джокер, дзига, щодня, навіщо, щоденний, ще, що.

Phonetic exercise 9. *Read:* н-нь-день-тінь, т-ть-батько-п'ять-лікоть-ніготь-скажіть, с-сь-ось-дідусь, д-дь-відповідь, л-ль-сіль-портфель-їдальня, ц-ць-оливець-стілець-палець.

Phonetic exercise 10. *Read:* м'я, м'ю, м'є, п'я, п'є, п'ю, в'я, в'ю, в'ї, в'ю, м'я, м'ю, м'є, м'ї, ф', ф'є, ф'ї, ф'ю, ж'я, ж'є, ж'ю, ж'ї, л'я, л'є, л'ю, л'ї.

Written exercise 6. *Write words into your note-books:* мама, тато, брат, сестра, племінник, онука, онуки, дідусь, бабуся, батьки, родичі.

Phonetic exercise 11. *Read:* дід, ніс, лоб, так, як, ні, не, му, то, ел, в'я, в'ю, жі, ап, р'я, в'є, те, ле, фон, ві, зор, стіл, м'яч, ключ, бал, кон, по,верх, слов, ник, пе,ре, кла, дач.

У межах конкретного блоку тем корисним буде також запропонувати прочитати і завчити подані з перекладом необхідні у повсякденному житті слова і фрази, на зразок:

Everyday Communicative Phrases. Variants of greetings and farewells:

- Здрастуйте! (Здрастуй!) (*How do you do!*)
- Привіт! (*Hello!*)
- Добрий ранок. (Доброго ранку!) (*Good morning !*)
- Добрий день. (Доброго дня!) (*Good afternoon!*)
- Добрий вечір. (Доброго вечора!) (*Good evening!*)
- Радий (рада) вас бачити. (*Glad to meet you / Glad to see you.*)
- Ми давно не бачились. (*It's long time since we met last.*)
- Я (дуже) сумував (сумувала) за вами. (*I was missing you.*)
- Вибачте, я повинен (повинна) іти. (*Excuse me, I must be going.*)
- До побачення! (*Goode-bye!*)
- Зустрінемося. (*See you later (soon).*)
- До завтра. (*See you tomorrow.*)
- До швидкої зустрічі! (*Until we meet again!*)
- Всього найкращого! (*Good luck!*)
- Щасливої дороги! (*Bon voyage!*)
- Спокійної ночі! (*Good night!*)
- Передайте привіт... (*Say hello to...*)
- Не забиратиму більше ваш час. (*I won't take up any more of your time.*)
- Дуже приємно було вас зустріти. (*It's been nice meeting (seeing)you.*)
- Мені було приємно. (*It's been a pleasure.*)
- Як ви поживаєте? (*How are you?*)
- Дякую, добре. (*Fine, thank you.*)
- А ви? (*And you?*)
- Також добре, дякую. (*I am fine too, thank you.*)
- Непогано. (*Not bad.*)
- Так собі. (*So-so.*)
- Більш-менш. (*Middling.*)
- Дякую. (*Thank you!*)
- Будь ласка! (*I. You are welcome. 2. Please.*)

- Велике вам спасибі! (*Thanks so much.*)
- Я вам дуже вдячний (вдячна). (*I am very grateful to you.*)
- Дякую за запрошення! (*Thank you for the invitation.*)
- Дякую за допомогу! (*Thank you for your hospitality.*)
- Дякую за послугу! (*Thank you for the help.*)
- Нема за що! (*Don't mention it.*)

Requests.

- Можна? (*May I?*)
- 1. Можна увійти? 2. Дозвольте увійти! (*May I come in?*)
- Чи не могли б ви мені допомогти? (*Could you help me, please?*)
- Чи не можу я попросити вас про одну послугу? (*May I ask a favour of you?*)
- Проведіть мене, будь ласка! (*Please show me on my way.*)
- Прошу вас почекати (зачекати) мене. (*Please wait for me.*)
- Почекайте мене, будь ласка! (*Wait for me, please.*)
- Прозвоніть мене, будь ласка! (Зателефонуйте мені, будь ласка!) (*Call me up, please!*)
- Не кладіть слухавку (трубку), будь ласка! (*Hold the line, please! / Don't hang up, please.*)

Replies

- Звичайно. (*Certainly / Of course.*)
- Із задоволенням. (*With pleasure.*)
- Гаразд (добре). (*All right / O.K.*)
- Так (я це зроблю). (*I will.*)
- На жаль, я не можу. (*I'm afraid I can't / Sorry I can't.*)
- Це мій тато. (*This is my father.*)
- Це моя мама. (*This is my mother.*)
- Це мій брат. (*This is my brother.*)
- Це моя сестра. (*This is my sister.*)
- Це моя тітка. (*This is my aunt.*)
- Це мій дядько. (*This is my uncle.*)
- Це мій племінник. (*This is my nephew.*)
- Це моя племінниця. (*This is my niece.*)
- Це мій син. (*This is my son.*)
- Це моя дочка. (*This is my daughter.*)
- Це мій онук. (*This is my grandson.*)
- Це моя онука. (*This is my granddaughter.*)
- Це мій дідусь. (*This is my grandfather.*)
- Це моя бабуся. (*This is my grandmother.*)

Remember questions:

– Як ваше прізвище?	What is your surname? (formal).
– Як твоє прізвище?	What is your surname? (informal).
– Як вас звуть?	What is your name? (formal).
– Як тебе звуть?	What is your name? (informal).

Також, для закріплення матеріалу, дуже корисним буде запропонувати відповіді на такі запитання:

Control questions:

- What do you know about Ukrainian alphabet?
- How many letters are there in Ukrainian alphabet?
- How many vowels does Ukrainian alphabet have?
- How many consonants does Ukrainian alphabet have?
- How many consonants are there in Ukrainian alphabet?
- What hard consonants do you know?
- What soft consonants do you know?
- What sounded consonants do you know?
- What soundless consonants do you know?
- What do you know about alternation of consonants?
- What is a stress?
- What do you know about stress and unstressed vowels and syllables in Ukrainian language?
- What letters do you know, which have two sounds?
- How many sounds can have letters: я, ю, є, ї, ш?
- In which case do they have two sounds?
- In which case do they have one sound?
- How many sounds does combination of letters: дз, дзь, дж, йо,ьо have?
- What do you know about soft sign?
- What do you know about apostrophe?
- What is a syllable?
- How do we read stressed syllables?
- What do you know about open syllable?
- What do you know about closed syllable?
- How do you introduce members of your family?
- What is Ukrainian for “how are you?”
- What is Ukrainian for “Please” and “You are welcome?”

Таким чином, фонетико-графічна складова української літературної мови пострадянського періоду є дуже важливою частиною комплексної словникової системи мови. Найважливішими елементами цієї ланки маркування словникового складу української мови є: алфавіт, правила читання і основні правила українського правопису. Особлива увага у процесі оволодіння матеріалом (засвоєння азів української грамотності іноземними громадянами) повинна бути звернута на: особливості вимови букв: я, ю, є, ї на початку слова, після голосних, після апострофа, після приголосних; на букви: з, ж, ц, ч, ш, щ; буквосполучення:ьо, йо, дз, дж; на вживання м'якого знака та апострофа; а також на складову систему, типи складів, правила читання в українській мові і на практичне застосування набутих знань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сечень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців / Х.Ш. Бахтіярова, С.С. Лукашевич, І.З. Майданюк, М.П. Сечень, С.В. Петухов. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 1999. – 320 с.

2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення / Н.Ф. Зайченко, С.А. Воробйова. – К.: Знання України. – 2005. – 324 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів-іноземців / В.М. Вінницька, Н.Г. Плющ. – К. – 1997. – 224 с.
4. О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін. Сучасна українська мова: Підручник / Пономарів О.Д., Різун В.В., Шевченко Л.Ю. та ін. / За ред. О.Д. Пономарева. – 3-тє вид., перероб. – К.: Либідь, . – 2005. – 488 с.
5. Гужва Т. М. Англійські розмовні теми: 67тем: Навч. посіб. для студентів фак. інозем. Філології / Т. М.Гужва. – Харків: Фоліо. – 2005. – 191 с.
6. Гужва Т. М. Англійська мова: Розмовні теми: Навч. посіб. [у 2-х частинах] / Т. М.Гужва. – Харків: Фоліо. – 2005.
7. Мансі Є. О. 100 розмовних тем з англійської мови: Тексти. Лексика. Завдання: Навч. посіб. / Є. О. Мансі. – К. : А. С. К. – 2006. – 336с.

УДК 811.161.1'367.623

Барінова О. В.
(Днепротетровск, Україна)

АНАЛИТИЧЕСКИЕ КОЛОРАТИВЫ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ

В статті розглядаються кольоративи в системі аналітичних прикметників, аналізуються особливості їх функціонування в сучасній російській мові.

Ключові слова: кольоратив, аналітичні прикметники, запозичення.

В статье рассматриваются колоративы в системе аналитических прилагательных, анализируются особенности их функционирования в современном русском языке.

Ключевые слова: колоратив, аналитические прилагательные, заимствования.

The article deals with coloratives in the system of the analytic adjectives. Some features of their functioning in Modern Russian are analyzed.

Key words: colorative, analytic adjectives, loanwords.

Прилагательные, выполняющие функцию определения при существительных, при этом не имеющие морфологической оформленности, и характеризующиеся, как правило, закрепленной позицией к определяемому слову, принято называть аналитическими или неизменяемыми. Появление в русском языке неизменяемых прилагательных является следствием распространения заимствований, не приспособившихся к русской словообразовательной и словоизменительной системе.

На рубеже тысячелетий под влиянием английского языка аналитические прилагательные закрепляют свои позиции в русском языке и употребляются как в обиходно-разговорной речи, так и в дискурсе различных масс-медиа, интернет-коммуникации.